

ІНСТИТУТ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ
ІМЕНІ МИКОЛИ ЯРМАЧЕНКА НАПН УКРАЇНИ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Інституту
спеціальної педагогіки і психології
імені Миколи Ярмаченка НАПН України
(протокол № 10 від 15 грудня 2022 року)

Голова вченої ради В.В.Засенко

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ - третій (освітньо-науковий)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ - доктор філософії

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ - 01 Освіта/Педагогіка

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ - 016 Спеціальна освіта

2022-2023

ЗМІСТ

I. Преамбула	4
II. Загальна характеристика	4
III. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти	6
IV. Перелік компетентностей випускника	6
V. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання	9
VI. Атестація здобувачів вищої освіти	11
VII. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти	12
VIII. Вимоги професійних стандартів	13
IX. Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-професійна програма	14

Основні поняття та їх визначення

академічна доброчесність - сукупність етичних принципів та визначених Законом України «Про освіту», Законом України «Про вищу освіту» та іншими законами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;

академічна мобільність - можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами;

акредитація освітньої програми - оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет: відповідності стандарту вищої освіти;

спроможності виконати вимоги стандарту та досягти заявлених у програмі результатів навчання; досягнення заявлених у програмі результатів навчання;

галузь знань - основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка;

кваліфікація - офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту;

компетентність - динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти;

кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі - кредит ЄКТС) - одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин;

освітньо-наукова програма - система освітніх компонентів на третьому рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС,

необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти;

результати навчання - знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів;

спеціалізація - складова спеціальності, що визначається закладом вищої освіти та передбачає профільну спеціалізовану освітню програму підготовки здобувачів вищої та післядипломної освіти;

спеціальність - складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка;

якість вищої освіти - відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом вищої освіти та/або договором про надання освітніх послуг.

I. Преамбула

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, який регламентує нормативні, компетентні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги у підготовці докторів філософії з педагогіки у галузі 01 «Освіта/Педагогіка» за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» з проекцією на проблеми освіти осіб з особливими потребами на основі опанування досягнень національної і європейської педагогічної думки та освітньої практики.

ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ

Освітньо-наукова програма (далі – ОНП) «Спеціальна педагогіка», галузі

знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 016 «Спеціальна освіта» третього рівня вищої освіти (доктор філософії) була затверджена та введена в дію рішенням вченої ради Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України від 05 червня протокол № 4

ОНП «Спеціальна педагогіка» оновлена у зв'язку з виконанням Постанови Кабінету Міністрів України від 1 лютого 2017 р. № 53.

Розробники освітньо-наукової програми (ОНП):

Гарант освітньо-наукової програми Засенко В'ячеслав Васильович, доктор педагогічних наук, професор, директор ІСПіП ім.Миколи Ярмаченка НАПН України;

члени робочої групи:

Прохоренко Леся Іванівна (*член робочої групи*), доктор психологічних наук, старший науковий співробітник, заступник директора ІСПіП ім. Миколи Ярмаченка НАПН України;

Ярмола Наталія Анатоліївна (*член робочої групи*), кандидат педагогічних наук, завідувачка відділу інклюзивного навчання ІСПіП ім. Миколи Ярмаченка НАПН України

II. Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	QF for ENEA – третій цикл, EQF for LLL – 8 рівень; НРК України – 9 рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка 01 Education/ Pedagogy
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Освітня програма	Спеціальна педагогіка
Форма навчання	Очна/заочна
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з педагогіки, за освітньо-науковою програмою освітні, педагогічні науки
Кваліфікація у дипломі	Доктор філософії з педагогіки за освітньо-науковою програмою «Спеціальна педагогіка» The PhD in Philosophy (Doctor of Philosophy in Philosophy)
Опис предметної області	Наукові дослідження у сфері спеціальної педагогіки. Основні об'єкти вивчення: методологічні підходи, теоретичні засади, інноваційні технології, компаративістські дослідження, інформаційно-комунікативні ресурси, історико-педагогічна

ретроспектива розвитку педагогічної освіти і освіти дорослих в Україні і зарубіжжі.

Цілі навчання: здобувач ступеня доктора філософії має оволодіти:

- концептуальними і методологічними знаннями у сфері спеціальної педагогіки та міждисциплінарними знаннями з урахуванням інтердисциплінарної диференціації наук про освіту;
 - здатністю розв'язувати комплексні проблеми в галузі дослідницько-інноваційної діяльності у сфері спеціальної педагогіки;
 - здатністю до критичного аналізу, оцінки і синтезу нових ідей у сфері спеціальної педагогіки;
 - здатністю розроблення та реалізації проєктів власних досліджень з метою переосмислення та створення нового цілісного знання та впровадження їх в освітню практику;
- спільнотою та громадськістю в галузі спеціальної педагогіки;
- здатністю ініціювати і реалізовувати інноваційні проєкти, виявляючи лідерські, комунікативні, дослідницькі, педагогічні якості;
 - високим ступенем соціальної відповідальності за результати власних досліджень, здатністю до саморозвитку і самовдосконалення упродовж життя, відповідальністю за навчання різних категорій громадян.

Теоретичний зміст предметної області: провідні теоретичні і методологічні підходи до підготовки докторів філософії відповідно до освітньої програми зафіксовані у Стратегії ІСП, Закон України «Про освіту» (стаття 19) (№2145-VIII «Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року» (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р), Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 року №607 «Про затвердження державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими потребами», «Положення про інклюзивно-ресурсний центр» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 липня 2015 року № 545), «Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах» (зі

	<p>змiнами) (Постанова Кабiнету Міністрiв України вiд 09 серпня 2017 року № 588) та iн.; наказiв Міністерства освiти i науки України щодо визначення норм та особливостей освiти дiтей з особливими потребами на сучасному етапi розроблення теоретичного пiдґрунтя, як похiдне, концептуальних основ всiєї роботи базувалося на засадах детиноцентризму, визнання права кожної дитини з особливими потребами на здобуття якiсної освiти, адекватної її пiзнавальним можливостям i вимогам часу та iн., згiдно з якими основними принципами здiйснення освiтньо-наукової дiяльностi є iнновацiйнiсть, гнучкiсть у реагуваннi на суспiльнi змiни, поєднання нацiональних освiтнiх традицiй та свiтового досвiду, академiчна мобiльнiсть, прогностичнiсть, формування спектру загальних i фахових компетентностей.</p> <p>Прогнозування результату пiдготовки докторiв фiлософiї зумовлене реалiзацiєю засадничих положень законодавчих ресурсiв шляхом формування i розвитку загальних i фахових компетентностей.</p> <p>Методи, методики та технологiї: iсторико-структурний, хронологiчний, дiахронний, прогностичний, компаративiстський методи; методи структурно-системного аналізу, наукової iдентифiкацiї й порiвняльного аналізу метод спостереження, анкетування, експертних оцiнок, педагогiчного монiторингу, статистичного аналізу даних; особистiсно орiєнтованi, психологiчнi, iнтерактивнi, iнформацiйно-комунiкативнi технологiї.</p>
<p>Працевлаштування випускникiв</p>	<p>Наукова та викладацька дiяльнiсть у рiзних сферах. Наукова, викладацька, адмiнiстративна та управлiнська дiяльнiсть в закладах освiти, закладах державних, територiально-адмiнiстративних систем освiтньої сфери. Фахiвцi згiдно з чинною редакцiєю Нацiонального класифiкатора України: Класифiкатор професiй (ДК 003:2010), а саме: Професiонали: викладачi вищих навчальних закладiв (2310): Докторант, Доцент, Професор кафедри (2310.1), Асистент, Викладач вищого навчального закладу (2310.2).</p> <p>Мiсця працевлаштування. Посади у вiддiлах та лабораторiях наукових установ, профiльних кафедрах</p>

	університетів, інститутів. Відповідні робочі місця (наукові дослідження, педагогічна діяльність) установ та організацій.
--	--

III. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії

Обсяг освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 016 Спеціальна освіта освітньо-наукової програми «Спеціальна педагогіка» на базі другого рівня вищої освіти (магістра) з обсягом 30 кредитів ЄКТС.

Вибіркова складова освітньо-наукової програми становить не менше як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС.

Термін навчання:

очна (денна, вечірня) форма – 4 роки;

заочна (денна, вечірня) форма – 4 роки

III. Обсяг кредитів ЄКТС для здобуття третього ступеня вищої освіти доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки освітньо-наукової програми «Спеціальна педагогіка»

Цикли підготовки освітньо-наукової програми ЄКТС	Загальна кількість кредитів	Структура, %
Базова складова	22	73,4%
Вибіркова складова	8	26,6%
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ	30	100%

III.1. Перелік компонентів освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

Найменування дисципліни	Код дисципліни	Кількість годин	Форма контролю
ОСВІТНЯ СКЛАДОВА			
1. Нормативні дисципліни			
I. Дисципліни загальної підготовки			
Філософія і методологія сучасної науки	ЗП1	60	Залік/іспит

Англійська мова в науковому спілкуванні	ЗП2	60	Залік/іспит
Українська мова в науковому спілкуванні	ЗП3	60	Залік/іспит
Нормативно-правове забезпечення дослідницької діяльності	ЗП4	60	залік
Математично-статистичні методи наукового дослідження	ЗП5	60	залік
Брендінг сучасного дослідника	ЗП 6	60	залік
Філософія і методологія сучасної науки	ЗП1	60	залік
Всього		360	
1.2. Дисципліни професійної підготовки			
Методологія та проектування наукового дослідження в спеціальній та інклюзивній освіті	ПП1	90	Залік/іспит
Технології викладання фахових дисциплін зі спеціальності «Спеціальна освіта»	ПП2	90	Залік/іспит
Науково-педагогічна практика	ПП3	120	
Разом		300	
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ*			
Послуга раннього втручання для дітей з порушеннями слуху та їх родин	ВД1	60	залік
Інклюзивно-ресурсні центри в системі супроводу дітей з порушеннями слуху	ВД2	30	залік
Психолого-педагогічна діагностика осіб із порушенням слуху	ВД3	30	залік
Психолого-педагогічна діагностика осіб з порушеннями зору	ВД4	30	залік
Практикум зі шрифту Брайля	ВД5	30	залік
Раннє втручання: незрячі діти та діти з порушеннями зору	ВД6	60	залік
Сурдопедагогіка	ВД7	30	залік
Теорія і практика УЖМ і дактильного мовлення	ВД8	30	залік
Менеджмент проектної діяльності	ВД9	30	залік
Психолінгвістичні основи діагностики та корекції порушень усного та писемного мовлення	ВД10	30	залік
Психолінгвістичні основи діагностики та корекції дислексії у осіб з ТПМ	ВД11	30	залік
Психолінгвістичні основи діагностики та корекції мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку	ВД12	30	залік

Психолінгвістичні основи діагностики та корекції ФФНМ у дітей дошкільного віку	ВД13	30	залік
Основи нейропсихології	ВД14	60	залік
Технології розроблення авторських діагностичних методик	ВД15	60	залік
Практикум з нейропсихологічної діагностики	ВД16	60	залік
Сучасні технології та методи реабілітації дітей з порушеннями слуху	ВД17	30	залік
Раннє втручання та розвиток дітей з психофізичними порушеннями	ВД18	60	залік
Основи нейропсихологічної корекції	ВД19	60	залік
Спеціальна (корекційна) психопедагогіка	ВД20	60	залік
Реабілітація, соціалізація та інтеграція осіб з особливими освітніми потребами	ВД21	30	залік
Сучасні освітні технології для дітей з особливими освітніми потребами	ВД22	30	залік
Корекційна андрагогіка	ВД23	30	залік
Інклюзивна освіта: теорія і практика	ВД24	30	залік
Індивідуальна освітня траєкторія дітей з ООП	ВД25	30	залік
Нормативно-правовий супровід інклюзивного навчання в закладах освіти	ВД26	30	залік
Сучасний менеджмент спеціальної та інклюзивної освіти	ВД27	30	залік
*Вибіркові дисципліни обирає аспірант загальною кіль-стю 8 кредитів ЄКТС за 2 роки			
**З урахуванням самостійної роботи			
НАУКОВА СКЛАДОВА			
Проектування й проведення дисертаційного дослідження	Н1	2388	
Підготовка і захист дисертації	Н2	1050	
Підготовка наукових публікацій	Н3	344	
Всього		3954	

IV. Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики
Загальні компетентності	<p>Дослідницька. Здатність до критичного аналізу, оцінювання й синтезу нових і складних ідей, до участі в критичному діалозі. Здатність ініціювати, спроектувати та виконати наукове дослідження, яке призводить до нових знань. Здатність генерувати нові ідеї та досягати наукових цілей</p> <p>Управлінська. Здатність демонструвати значний діапазон керівних навичок, методів, інструментів, практик та/або матеріалів, які пов'язані з галуззю навчання. Здатність до створення власного продукту, уміння приймати рішення й відповідати за них. Функціонування в міжнародному співтоваристві. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>Комунікативна. Здатність ефективно спілкуватися з експертами з інших галузей. Аксіологічна. Здатність дотримуватися етичних принципів у наукових дослідженнях.</p> <p>ЗК1. Знання та розуміння предметної області та специфіки управлінської діяльності.</p> <p>ЗК2. Здатність до застосування здобутих знань й набутих умінь у ситуаціях практичної діяльності на основі розуміння особливостей предметної області і професії.</p> <p>ЗК3. Здатність здійснювати усну і письмову комунікацію професійного спрямування рідною та іноземною мовами.</p> <p>ЗК4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій з метою пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК5. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісні взаємодії при вирішенні поставлених завдань. Переконувати більшість членів групи у правильності прийнятого рішення. Визнавати свої помилки та виправляти їх.</p> <p>ЗК6. Здатність до самостійного проведення досліджень на відповідному рівні</p> <p>ЗК7. Здатність до адаптації, креативності, генерування ідей та дій в новій ситуації.</p> <p>ЗК8. Проектувати, організовувати й аналізувати педагогічну діяльність. Планувати навчальні заняття</p>

	<p>відповідно до навчального плану закладу й на основі його стратегії. Викладати зміст матеріалу ясно та логічно, опираючись на знання й досвід студентів. Відбирати й використовувати відповідні навчальні засоби для побудови технологій навчання.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>Методологічна. Здатність здійснювати узагальнення знань у сфері освіти на теоретико- методологічному рівні, а також залучати їх до філософського осягнення ідеї освіти як соціокультурного феномену та формулювати власну світоглядну концепцію освіти.</p> <p>Технологічна. Здатність до аналізу, осмислення, планування й підготовки різних типів занять за різною структурою у вищому навчальному закладі, використання технологій навчання здобувачів освіти і формування у них навичок самостійно здобувати знання. Здатність через оригінальне дослідження виявити нове знання, унікальні дані, нові інтерпретації, інноваційні методи, обґрунтовані рішення у новому контексті в галузі вивчення або в передовій професійній практиці.</p> <p>Професійно-педагогічна. Здатність до аналізу, співставлення, порівняння педагогічних явищ, осмислення та дослідження соціальних норм і відносин у межах галузі освіти й проведення дослідження з метою впливу на них. Здатність до набуття гнучкого способу мислення, який надає можливість розуміти проблеми й задачі та використовувати потрібну інформацію й методологію для їх обґрунтованого вирішення.</p> <p>СК1. Здатність до виконання професійних завдань і педагогічних функцій в умовах мінливого освітнього середовища.</p> <p>СК2. Здатність здійснювати ефективну організацію навчально-виховного процесу у закладах освіти на основі знань з теорії та практики вищої освіти, моделювання діяльності фахівця; викладання у загальній середній та вищій школі.</p> <p>СК3. Здатність до здійснення цілеспрямованої діяльності з проектування педагогічного процесу та окремих його складових відповідно до цілей, задач вищої освіти та розробки нормативної, організаційної й навчально-методичної документації.</p> <p>СК4. Здатність до управління навчальною діяльністю з підготовки фахівця за допомогою розробленої системи дидактичних засобів.</p> <p>СК5. Здатність визначити стан і потенціал системи</p>

	<p>організації освіти у закладах освіти, в тому числі володіння методикою аналізу освітньої діяльності у закладі освіти, проведення педагогічної діагностики та моніторингу якості освіти.</p> <p>СК6. Здатність використовувати теоретичні знання й практичні навички організації зв'язків з громадськістю та засобами масової інформації для вирішення завдань освітнього процесу у закладах освіти.</p> <p>СК7. Уміння формулювати та ініціювати нові ідеї, формулювати їх мету, завдання, розраховувати обсяг необхідних ресурсів. Застосовувати основні складові методології адміністративного управління: системна інтеграція, управління часом, бюджетом, якістю проекту, управління ризиками, командою, комунікаціями та змінами.</p> <p>СК8 Уміти правильно розподіляти і делегувати повноваження в структурі апарату управління організації, приймати фахові рішення у процесі проектування і удосконалення організаційної та виробничої структури підприємств. Координувати діяльність служб і підрозділів організації у сфері управління організаціями, інноваціями, фінансами, персоналом, маркетингом.</p> <p>СК9. Здатність до взаємодії із соціальними партнерами (стейкхолдерами), в тому числі й іноземними, щодо створення систем забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності.</p> <p>СК10. Здатність планувати та здійснювати власне наукове дослідження, присвячене суттєвій проблемі сучасної науки у галузі освіти / педагогіки вищої освіти.</p> <p>СК11. Здатність створювати належний психологічний клімат в групі; виявляти шляхи оптимізації управління навчально-виховним процесом та створювати умови для їх реалізації; формувати психологічну готовність майбутніх фахівців до виконання ними своїх професійних обов'язків.</p> <p>СК12. Здатність організовувати і здійснювати навчання дорослих у рамках формальної та неформальної освіти.</p> <p>СК13 Розвивати лідерські здібності Розробляти мотиваційні механізми. Будувати комунікації та здійснювати контроль діяльності; Спрямувати персонал на досягнення спільної мети організації.</p> <p>СК14. Здатність до самоаналізу та коригування педагогічної діяльності, самоменеджменту, саморозвитку.</p>
--	--

V. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, сформульований у термінах результатів навчання за освітньої науковою програмою «Спеціальна педагогіка»

РН 1. Формувати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями в освітній сфері.

РН 2. Організовувати та проводити оригінальні наукові дослідження в освітній сфері на відповідному фаховому рівні, досягати наукових результатів, що створюють нові знання для розв'язання актуальних проблем теорії та практики.

РН 3. Демонструвати навички самостійного виконання наукового дослідження, критичного мислення, відкритості до нових знань, оцінювати результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання інших.

РН 4. Ініціювати, розробляти та реалізовувати проекти в освітній сфері, управляти ними та здійснювати пошук партнерів для їх реалізації.

РН 5. Застосовувати педагогічні методи організації навчального процесу, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу.

РН 6. Демонструвати навички наукової комунікації, міжнародного співробітництва, представляти широкій науковій спільноті та громадськості в освітній сфері державною та іноземними мовами в усній та письмовій формі.

РН 7. Здійснювати критичний аналіз, узагальнювати результати наукових досліджень, формулювати та обґрунтовувати висновки і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань в освітній галузі.

РН 8. Демонструвати вміння вибудовувати стратегію і тактику професійного зростання науково-педагогічного працівника ЗВО; ефективно формувати комунікативну стратегію у професійному середовищі; відповідати за результати професійної діяльності.

РН 9. Обирати та використовувати загальнонаукові та спеціальні методи наукових досліджень в освітній галузі, зокрема з використанням сучасних методів та технологій обробки інформації.

РН 10. Здійснювати апробацію та впровадження результатів власних досліджень в освітній галузі.

РН 11. Діяти на основі етичних міркувань та академічної доброчесності в процесі проведення наукових досліджень, оприлюднення результатів та їх впровадження.

РН 12. Застосовувати навички планувати та управляти часом підготовки

дисертаційного дослідження, формулювати мету, задачі, об'єкт і предмет дослідження, формувати структуру і розробляти план дослідження, використовувати методи дослідження, адекватні досліджуваним процесам і явищам, створювати обґрунтовані та достовірні нові знання через оригінальні дослідження, якість яких відповідає вимогам сучасного розвитку наукових досліджень на міжнародному рівні.

РН 13. Застосовувати загальні статистичні методи моделювання освітніх процесів.

РН 14. Формувати розуміння основних теорій зростання та розвитку, генезису наукової думки у сфері управління змінами; проведення критичного аналізу змін у стані суб'єкта освітньої діяльності; вміння генерувати, обирати та обґрунтовувати шляхи його розвитку.

РН 15. Уміти використовувати в освітній діяльності сучасні педагогічні та інформаційно-комунікаційні технології, які сприяють ефективній комунікації в освітньому середовищі, прогресу у досягненні результатів навчання здобувачами вищої освіти та підвищенню якості освітньої діяльності в цілому.

VI. Форми атестації здобувачів вищої освіти

<p>Форми атестації здобувачів вищої освіти</p>	<p>Атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.</p> <p>Атестація здійснюється відкрито і гласно. Здобувачі вищої освіти та інші особи, присутні на атестації, у тому числі під час захисту дисертації, можуть вільно здійснювати аудіо- та/або відеофіксацію процесу атестації.</p> <p>Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради.</p>
---	--

VII. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Визначаються відповідно до Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG) та статті 16 Закону України «Про вищу освіту».

<p>Принципи та процедури забезпечення якості освіти</p>	<p>Принципи забезпечення якості освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – відповідальність за якість вищої освіти, що надається; – забезпечення якості відповідає різноманітності систем вищої освіти, закладів вищої освіти, програм і аспірантів; – забезпечення якості враховує потреби та очікування аспірантів, усіх інших стейкхолдерів та суспільства. <p>Процедурами забезпечення якості освіти є:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розробка стратегії і політики в сфері якості вищої освіти третього рівня; – розробка механізму формування, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; – розробка системи оцінювання знань здобувачів вищої освіти (третього рівня), науково-педагогічних і педагогічних працівників та регулярного оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті; – формування необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи аспірантів, за кожною освітньою програмою; – створення та функціонування інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; – оприлюднення об'єктивної неупередженої інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; – розробка політики щодо ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях здобувачів вищої освіти (третього рівня).
<p>Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм</p>	<p>Здійснюється моніторинг і періодичний перегляд програм з метою забезпечення їх відповідності потребам аспірантів та суспільства.</p> <p>Моніторинг спрямований на безперервне вдосконалення програм. Про будь-які дії, заплановані або вжиті як</p>

	<p>результат перегляду, слід інформувати всі зацікавлені сторони.</p> <p>Регулярний моніторинг, перегляд і оновлення освітніх програм мають на меті гарантувати відповідний рівень надання освітніх послуг, а також створює сприятливе й ефективне навчальне середовище для здобувачів вищої освіти.</p> <p>Це передбачає оцінювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – змісту програми в контексті останніх досліджень у сфері освіти, психології з урахуванням соціального замовлення та практичних потреб, гарантуючи відповідність програми сучасним вимогам; – потреб суспільства, що змінюються; – навчального навантаження здобувачів вищої освіти, їх досягнень і результатів завершення освітньої програми; – ефективності процедур оцінювання аспірантів; – очікувань, потреб і задоволеності здобувачів вищої освіти змістом та процесом навчання; – навчального середовища відповідності меті і змісту програми; – якості сервісних послуг для здобувачів вищої освіти третього рівня. <p>ОНП регулярно переглядають і оновлюють, залучаючи до цього процесу здобувачів вищої освіти третього рівня, науковців та інших стейкхолдерів.</p>
<p>Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти</p>	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти передбачає наступне:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінювачі (експерти) ознайомлені з існуючими методами проведення тестування та екзаменування і отримують підтримку для розвитку власних навичок у цій сфері; – критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення оцінок оприлюднюються заздалегідь; – оцінювання здобувачів вищої освіти дозволяє продемонструвати ступінь досягнення ними запланованих результатів навчання; – оцінювання проводиться як предметною комісією так і окремим викладачем; – оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених процедур.
<p>Наявність необхідних</p>	<p>Навчальні (наукові) заклади забезпечують освітній процес необхідними та доступними для здобувачів вищої</p>

<p>ресурсів для організації освітнього процесу</p>	<p>освіти ресурсами (кадровими, методичними, матеріальними, інформаційними та ін.) та здійснюють відповідну підтримку аспірантів.</p> <p>При плануванні, розподілі та наданні навчальних ресурсів і забезпеченні підтримки здобувачів вищої освіти враховуються потреби різноманітного контингенту (такого як аспіранти: з досвідом, заочної форми навчання, працюючі, з особливими потребами тощо). Внутрішнє забезпечення якості освіти гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, є загальнодоступними, а аспіранти поінформовані про їх наявність.</p>
<p>Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом</p>	<p>З метою управління освітніми процесами розроблено ефективну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану інформаційну систему управління освітнім процесом.</p> <p>Дана система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: забезпечення проведення вступної компанії, планування та організація навчального процесу; доступ до навчальних ресурсів; обліку та аналізу успішності здобувачів вищої освіти; адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності; моніторинг дотримання стандартів якості; управління знаннями та інноваційний менеджмент; управління кадрами та ін.</p>
<p>Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації</p>	<p>Достовірна, об'єктивна, актуальна, своєчасна та легкодоступна інформація про діяльність за спеціальністю 016 Спеціальна освіта публікується на сайті Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, включаючи програми для потенційних здобувачів вищої освіти третього рівня.</p> <p>Надається інформація про освітню діяльність за спеціальністю 016 Спеціальна освіта, включаючи програми, критерії відбору на навчання; заплановані результати навчання за цими програмами; кваліфікації; процедури навчання, викладання та оцінювання, що використовуються.</p>
<p>Запобігання та виявлення академічного</p>	<p>Система забезпечення дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу, сформована в Інституті спеціальної педагогіки і</p>

плагіату	<p>психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України базується на таких принципах:</p> <ul style="list-style-type: none"> • дотримання загальноприйнятих принципів моралі; • демонстрація поваги до Конституції і законів України і дотримання їхніх норм; • повага до всіх учасників освітнього процесу незалежно від їхнього світогляду, соціального стану, релігійної та національної приналежності; • дотримання норм законодавства про авторське право; • посилення на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; • самостійне виконання індивідуальних завдань. <p>У випадку порушення принципів академічної доброчесності відповідні особи притягуються до відповідальності відповідно до законодавства та діючих у Інституті спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України положень та норм.</p>
-----------------	--

VIII. Вимоги професійних стандартів

Наразі відсутні затверджені Стандарти професійної кваліфікації за спеціальністю 016 Спеціальна освіта

IX. Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-професійна програма

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII
2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 року №1556-VII.
3. Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 11.10.2017 № 848-VIII.
4. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) (Постанова КМУ від 23.03.2016 р., № 261).
5. Перелік галузей і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (Постанова КМУ від 29.04.2015 р., № 266).
6. Ліцензійні умови у сфері вищої освіти (Постанова КМУ від 30.12.2015 р., №1187).

7. Лист МОН України від 28.04.2017 р. № 1/9-239 «Про примірний зразок освітньо-професійної програми».

8. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система. Довідник користувача / пер. з англ., за ред. Ю. М. Рашкевича та Ж. В. Таланової. – 2-ге вид. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. – 106 с.

9. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В.Таланова ; за ред. В. Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.

10. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти (Схвалено сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України, протокол від 29.03.2016 р., № 3);

11. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2019 №1254 «Про унесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».